

“Тасдиқ мекунам”

Ректори Донишгоҳи давлатии
омӯзгории Тоҷикистон ба номи
Садриддин. Айни, доктори илмҳои
таърих, профессор

Ибодуллозода А.И.

“ ” соли 2022

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи “Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст

Мухтавои таҳқиқоти диссертатсионии Саторова Мавлуда, ки дар он шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия таҳқиқу баррасӣ шудааст, ба бандҳои зерини ҷиносномаи ихтисоси илмии 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот: *банди 3* – «Антропологияи педагогӣ» (низомҳои /шароитҳои/ рушди шахс дар чараёни таълим, тарбия, таҳсилот;), *банди 4* – «Назария ва концепсияи таълим» (қонуниятҳо, принсипҳои таълими бачагон дар давраҳои гуногуни бавоярасии онҳо; навҳо ва амсилаҳои таълим, ҳудудҳои истифодаи онҳо; вижагиҳои таълим дар сатҳҳои мухталифи таҳсилот) мутобиқат дорад.

Саҳми илмии доғалаб дар ҳалли масъала ва коркарди мавзӯи илмӣ.

Мубрами мавзӯи барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихобнамудаи Саторова Мавлуда бо он муайян карда мешавад, ки давраи муосири рушди устувори ҷомеа зарурати дастбӣ ба таҳсилот барои ҳаётро ба миён гузоштааст ва соҳиб будан ба фарҳанги ҳуқуқӣ дар шароити муосир яке аз салоҳиятҳои ҳеҷии ҳар шахс арзбӣ мегардад.

Аз ин хотир, ҳадафи асосии таълиму тарбияи насли наврас бояд ба он равона карда шавад, ки дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ шогирдонро тавре таълим диҳем, ки онҳо дар қатори дигар салоҳиятҳои

асосӣ, аз ҷиҳати ҳуқуқӣ низ рушдёфта бошанд ва ҳуқуқҳои худро дар ҳама ҳолатҳо ва дар ҳама ҷой риоя ва ҳифз карда тавонанд. Гузашта аз ин, хонандагон бояд на танҳо ҳуқуқҳои худро донанду ҳифз кунанд, балки зарур аст, ки онҳо фарҳанги баланди ҳуқуқӣ, ки барои пешбурди фаъолияти зиндагиашон имрӯзу фардо заруранд, дошта бошанд.

Бояд таъкид сохт, тавре ки довталаб иброз намудааст, “... аҳамияти таҳқиқи масъалаи мазкур аз он ҷиҳат муҳим ва саривақтӣ мебошад, ки солҳои охир дар ҷумҳурӣ шумораи ҷиноятҳое, ки аз ҷониби наврасон содир мешаванд, то рафт меафзояд. Аз тарафи наврасон асосан ҷиноятҳои дуздии молу мулки шаҳрвандон ва ҷанҷолу низоҳои байниҳамдигарӣ бо истифодаи асбобҳои хавфнок мушоҳида мешавад. Бар замми ин, бадахлокию бадзабонӣ ба анъана табдил ёфтааст. Чунин наврасон дар дарсҳо иштирок намеkunанд, волидон бошанд, аз пайи ташвиши рӯзгори худ шуда, кори тарбияро пурра ба дӯши мактаб бор кардаанд. Ин аст, ки фарзандони онҳо бештари вақт, ҳатто шабро дар кӯча ё интернет-қаҳвахонаҳо паси сар мекунанд ва дар натиҷа бо ашхоси бадахлок, бекорхӯча ва ҷинояткор шинос мешаванд. Хавфи бо пайравони ҳаракату созмонҳои террористӣ алоқа пайдо кардан ба миён меояд...”. Дар воқеъ муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ ҳақиқати ҳолро баён сохтааст ва бояд иқрор шуд, ки ин гуна амалҳои номатлуб бештар аз надониستاني ҳуқуқҳои худ ва надоштани фарҳанги ҳуқуқӣ рӯи кор меоянд.

Дар ин росто, аҳамияти таҳқиқоти диссертатсионии Сатторова Мавлуда барҷаста хувайдо мешавад, зеро он бо дарназардошти талаботи замони муосир ба таълиму тарбияи насли наврас ва дар заминаи вазъи воқеиву объективонаи фарҳанги ҷавонони имрӯзаи мамлакат коркард ва пешниҳод шудааст.

Дар диссертатсия асосҳои назариявии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таҳқику баррасӣ шуда, дар ин замина оид ба масоили фарҳанги ҳуқуқӣ чун категорияи педагогӣ, хусусиятҳои педагогӣ ва асосҳои психологӣ-педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ маълумоти фаровон ироа шудааст. Дар баробари ин, дар қисмати амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ аз тарафи муаллиф ошкору муайян гардида, таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишии шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон дар асоси барномаи озмоишии “Шаҳрванди давлати

хуқуқбунёд” гузаронида шуда, натиҷаҳои таҳқиқоти озмоишӣ оид ба н масъала ҷамъбасту натиҷагирӣ карда шудааст.

Аз ин нуктаи назар, таҳқиқоти мазкур дорои аҳамияти амиқи назариявӣ амалӣ буда, шароитҳои педагогӣи ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣи хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия, ки дар диссертатсияи Сагрова Мавлуда ошкор ва асоснок карда шудаанд, муҳим доништа мешавад.

Муаллифи диссертатсия мақсади таҳқиқот ва фарзияи онро дуруст муайян карда, зимни таҳлили назария ва амалияи ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣи хонандагони синфҳои болоӣ якҷанд ихтилофро ошкор карда, таъкид мекунад, ки миёни аҳамияти ҳосаи фарҳанги ҳуқуқӣ дар ҳаёти инсонӣ муосир ва омӯзиши нопурраи илмӣ он, миёни аҳамияти зиёди фарҳанги ҳуқуқӣ дар иҷтимоигардонӣи хонандагони синфҳои болоӣ ва таваҷҷуҳи нокифоя ба ташаккули он дар амалияи таълиму тарбия, ҳамчунин, миёни зарурати ташкили мунтазами раванди тарбияи ҳуқуқӣ ва нопуррагии ҷорабинҳои тарбияи ҳуқуқӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ихтилофоту муаммоҳои зиёд арзи ҳастӣ мекунанд, ки ҳаллу ҷасли ҳудро тақозо доранд. Ихтилофҳои зикршуда ба аҳамияти махсус доштани масъалаи таҳқиқоти диссертатсионӣ далолат карда, воситаҳо ва шартҳои ташаккули самараноки фарҳанги ҳуқуқӣи хонандагони синфҳои болоӣро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ нишон медиҳанд.

Бояд зикр кард, ки муаллифи диссертатсия барои анҷом додани пажӯҳиши илмӣ ҳаллу ҷасли проблемаву вазифаҳои муҳимро ба монанди: **ошкор сохтани моҳияти мафҳуми фарҳанги ҳуқуқӣи ҷомеа ва шахс** чун категорияи педагогӣ ва **робитаи онҳо; муайян намудани асос ва хусусиятҳои педагогӣи ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, сохтори донишҳои ҳуқуқӣ ва фарҳанги шахс бо таркибҳои он; муайянсозии шароитҳои педагогӣи ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣи хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва вобаста ба он коркард ва татбиқи барномаи тарбияи ҳуқуқӣи хонандагон дар раванди таълиму тарбия ва озмоиши самаранокии онро** гузоштааст ва бояд иқрор шуд, ки натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва ҳулосаву тавсияҳои пешниҳодшуда аз он далолат мекунанд, ки доктараб дар ҳалли ин проблема ва вазифаҳои дар назди таҳқиқоти диссертатсионӣ гузоштааш ноил ва қомеъ шудааст.

Дар баробари ин, бояд таъкид созем, ки муаллифи диссертатсия

барои таҳқиқ фарзияи илмӣ таҳқиқотро ба таври воқеъбинона хеле дуруст ва нишонрас муайян карда, ошкор кардааст, ки **раванди ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагонӣ синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ самаранок мегардад, агар раванди мазкур мутобиқи унсурҳои зарурии тарбияи ҳуқуқӣ (маърифатӣ, ҳиссию арзишӣ ва ҷаъолияти амалӣ), ки инкишофи дигар ҷанбаҳои фарҳанги ҳуқуқиро таъмин мекунанд, ба таври мураттаб ташкил карда шавад ва ин раванд аз амсилаи тарбияи ҳуқуқӣ, қонуниятҳо ва омилҳои натиҷа асос ёфта, барномаи дар асоси амсилаи раванди таълимӣ таҳиягардида корҳои беруназсинфӣю беруназмактабӣ ва илмию ҳифзи ҳуқуқро дар бар гирад.**

Таҳлилу баррасии натиҷаҳои дар ҷараёни таҳқиқот ва корҳои таҷрибавӣ-озоишӣ бадастовардаи унвонҷӯй Саторова Мавлуда аз он далолат мекунанд, ки фарзияҳои аз ҷониби муаллифи диссертатсия пешниҳодшуда тасдиқи амалии ҳудро ёфтаанд.

Дар боби дуюми диссертатсия шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таҳқиқу арзёбӣ шуда, таҳқиқоти озмоишии асосҳои назариявӣ ва шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ гузаронида шуда, самаранокӣ он мавриди озмоиш қарор дода шудааст. Дар рафти корҳои озмоишӣ мақсад ва вазифаҳои таҳқиқоти озмоишӣ ҳалли ҳудро ёфта, бо истифода аз усулҳои эмпирикии мухталиф натиҷагирӣ ва ҷамъбаст карда шудаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва корҳои озмоишӣ, ки дар шакли ҳулосаи бобҳо, ҳулосаҳои умумӣ ва тавсияҳои методӣ коркард ва пешниҳод шудаанд, аз он шаҳодат медиҳанд, ки аз ҷониби муаллифи диссертатсия таҳқиқоти дорои арзиши илмиву амалӣ мураттаб шудааст ва истифодаи натиҷаҳои таҳқиқот дар амалияи таълиму тарбия бе шак ба ташаккули салоҳиятҳои ҳуқуқӣ ва маърифатӣю эҷодии хонандагон мусоидат хоҳад кард.

Натиҷаҳои мушаххаси илмӣ: наwgонӣ, аҳамияти илмӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ.

Наwgонии илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мешавад, ки муаллифи кори таҳқиқотӣ мафҳуми “фарҳанги ҳуқуқӣ”, ки таркибҳои маърифатӣ, ҳиссию арзишӣ ва ҷаъолияти амалиро дар бар мегирад, мушаххас ва муайян карда, амсилаи ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон таҳия ва дар муассисаҳои таълимӣ мавриди озмоиш қарор дода, самаранокӣ онро муайян кардааст, ҳамчунин омилҳои педагогии таъминкунандаи

самаранокии таълими фарҳанги ҳуқуқии хонандагон ошкор ва муайян карда, барномаи таълими ҳуқуқии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагони сифҳои болоиро коркард ва пешниҳод кардааст.

Аҳамияти илмӣ таҳқиқоти диссертатсионии Саторова Мавлуда дар он аст, ки шуури ҳуқуқӣ ва рафтори қонунӣ аз нуқтаи назари сохтори системавӣ оид ба фарҳанги ҳуқуқӣ ва таркибҳои он тавсиф карда шуда, бо назардошти консепсияи таҳқиқот таърифи тарбияи ҳуқуқӣ чун воситаи муҳимми рушди фарҳанги ҳуқуқӣ ба таври мухтасар ифода гардидааст ва шароитҳои педагогии ташаккули самараноки фарҳанги ҳуқуқӣ асоснок гардидаанд, ки дар такмили назарияи илми педагогика мусоидат карда метавонад.

Гузашта аз ин, ҷанбаҳои педагогии ҳангоми ташкили таълими ҳуқуқии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда ошкор ва муайян гардида, нишондиҳандаҳои сифатии раванди ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ ва методикаҳои озмоишӣ, ки барои баҳодихии ташаккули он истифода бурда шуданд, дар ҷараёни таълим ва корҳои беруназсинфӣ тарбиявӣ ҷиҳати аз худ намудани донишҳои ҳуқуқӣ, арзишҳо ва рафтори қонунӣ категорияҳои гуногуни хонандагон истифода шуда метавонанд, ки арзиши амалии таҳқиқотро бозгӯ мекунанд.

Аҳамияти амалии кори илмӣ боз аз он иборат аст, ки асосҳои назариявӣ методӣ, тавсияҳо оид ба тарбияи ҳуқуқии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон, амсилаи педагогии тарбияи ҳуқуқӣ ва барномаи озмоишӣ “Шаҳрванди давлати ҳуқуқбунёд”-ро, ки аз ҷониби муаллифи диссертатсия коркард ва мавриди озмоиш қарор дода шудааст, метавон дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот бо мақсади тарбияи фарҳанги ҳуқуқии муҳассилин ба таври васеъ истифода бурд.

Натиҷаҳои амалии таҳқиқот ва тавсияҳои методии таҳия ва ироашуда имконият медиҳанд, ки талаботи барномаи таълимӣ нисбати ташаккули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон дар китобҳои дарсӣ таҷдиди назар шаванд ва метавонанд ҳангоми коркарди ҷанбаҳои методии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва сифати дониши хонандагон истифода гардида, мавриди таваҷҷуҳи мутахассисони соҳаи педагогика, психология ва методикаи таълими фанҳои гуманитарӣ-ҷомеашиносӣ қарор гиранд.

Дарачаи асосноккунии нуктаҳои илмӣ. Аз ҷониби муҳаққиқ ба таври муфассал корҳои илмӣ психологҳо, педагогҳо, файласуфон, ҳуқуқшиносон ва олимони ватаниву хориҷӣ омӯхта шудааст, ки дар онҳо ҷанба ва шароитҳои педагогӣ ташаккули салоҳиятҳои ҳуқуқӣ насли наврас таҳқиқ шудаанд.

Боэътимодии натиҷаҳои таҳқиқот дар он зухур меёбад, ки муқаррароти назариявӣ таҳқиқот ба таври кофӣ бо асосҳои муътамад аз андешаву афкори муҳаққиқони ватаниву хориҷӣ далелнок карда шуда, дар асоси таҳлилу арзёбии адабиёти илмӣ дар соҳаи педагогика, психология ва ҳуқуқшиносӣ, баргузори таҳқиқоти таҷрибавию озмоишӣ оид ба мавзӯи диссертатсия анҷом пазируфтаанд.

Дастовардҳои таҳқиқот бо таъя ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилооти методӣ, педагогӣ, психологӣ, ҳуқуқшиносӣ, таҳлилу таърифи бисёрсатҳаи мафҳумҳои асосӣ, истифодаи мақсадноки методҳои ҳамдигарро мукамалкунандаи таҳқиқотӣ, ки ба ҳадаф, предмет, вазифа ва мантиқи таҳқиқот мувофиқанд, таъмин карда шуданд.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ, семинарҳои илмӣ-методӣ ва мизҳои мудаввар баррасӣ ва тасвиб гардиданд. Татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии №№ 51,71,55,35,15,61 ва гимназияи “Ҳиммат”-и шаҳри Душанбе дар муддати 5 сол (солҳои 2017-2021) сурат гирифта, самаранокӣ худро собит сохтаанд.

Муҳтавои асосии рисола ва натиҷаҳои таҳқиқоти озмоишӣ дар дар конференсияҳои донишгоҳӣ ҷумҳуриявӣ, семинарҳои илмӣ-методӣ ва омӯзишии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ироа ва баррасӣ шуда, тасвиб ва тасдиқи худро ёфтаанд.

Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар нашрияҳои илмӣ тақризшаванда ва маҷмуаи маводи конференсияҳо дар шакли мақола ва ҷуҳурдаҳои илмӣ ба таъб расида, дар конференсияҳои илмӣ амалии дар Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баргузоршуда пешниҳод ва баррасӣ шудаанд.

Дар асоси омӯзиши маъхазҳои илмӣ ва гузаронидани корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ муаллифи диссертатсия ба хулоса омадааст, ки тарбияи ҳуқуқӣ хонандагон воситаи асосии ташаккули фаҳанги ҳуқуқӣ

ва раванди мақсадноку мураттаб буда, таъсири муштаракӣ омилҳои объективӣю субъективиро ба шуур, эҳсос ва рафтори наврасон фароҳам меорад. Ин омилҳо сатҳи зарурии ташаккули донишу ақидаҳо ва ҳадафу малакаҳои ҳуқуқӣ, эҳтироми ҳуқуқ, ҳифзи ҳуқуқ ва рафтори қонуниро тибқи талаботу арзишҳои ҷамъияти ҳуқуқбунёд таъмин менамоянд, ки аз воқеият доштани таҷрибаи амалии муаллиф дарак медиҳад.

Аз ин лиҳоз, асосҳои методологӣ ва назариявии таҳқиқоти Саторова Мавлуда ягон шубҳаангез набуда, бозътмод ва боварибахшанд. Муаллифи диссертатсия тариқи пешниҳоди таҳқиқоти диссертатсионӣ собит сохтааст, ки дониши хуби назариявӣ ва қобилияти таҳлилу таҷзия намудани масоли илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқот аст, андешаву назари илман асосноки худро манзур кардааст, ки ба ҳаллу ҷасли масъалаҳои мубрами асосҳо ва шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳуқуқии ҳонандагон равона карда шудаанд.

Пояи таҳқиқотӣ ва татбиқи амалии нуқоти илмӣ, методҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, корҳои анҷомдода дар ҳар як давраи таҳқиқот, мантиқи фикрронии довталаб, сарфи назар аз баъзе норасоиву камбудии ҷузъӣ, ба талабот ҷавобгӯ мебошанд.

Муаллифи диссертатсия тавассути баргузории корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ собит сохтааст, ки истифодаи усулҳои психологию педагогӣ ва шаклу воситаҳои инноватсионӣ дар раванди таълиму тарбияи ҳуқуқии ҳонандагон аҳамияти махсусро доро буда, ба ташаккули маҳорату малакаҳои фаъолнокии ҳуқуқӣ ва маърифати шогирдон бешшубҳа мусоидат менамоянд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ва тавсияҳои пешниҳодшударо мумкин аст, ҳангоми коркарди ҷанбаҳои педагогии баланд бардоштани самаранокии дарсҳо ва ҷорабиниҳои тарбиявии беруназсинфӣю беруназмактабӣ ҷиҳати рушди фарҳанги ҳуқуқии толибилмон ва амалан дар раванди омодаسازیи омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии равияи омӯзгоридошта, дар ҷараёни таълим дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, дар курсҳои такмили ихтисос ҷиҳати такмили маҳорати касбии омӯзгорони зинаи таҳсилоти миёна умумӣ истифода бурд.

Баҳогузории ягонагии дохилии натиҷаҳои бадастомада. Аз ҷониби довталаби дараҷаи илмӣ риоя гардидани муҳлати марҳалаҳои таҳқиқот, мавриди истифода қарор додани методҳои мувофиқ ба объект, мавзӯ, ҳадаф ва вазифаҳои таҳқиқот, интиҳоби дурусти миқдору ҳаҷми гурӯҳҳои

озмоишӣ, имконияти воқеии тасвиби озмоиш дар амалияи таълиму тарбия ягонагии натиҷаҳои бадастомадаро таъмин намудаанд.

Дастгоҳи илмӣ ва сохтори диссертатсия, автореферати он мувофиқи талаботи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмии чопшуда дар сатҳи хуб таҳия гардида, мухтвои автореферат ба мазмуни диссертатсия мувофиқ ва тасаввуроти аниқро доир ба моҳияти таҳқиқоти гузаронидашуда ва натиҷаҳои бадастовардаи муаллиф медиҳад. Мақолаҳои дар нашрияҳои илмии тақризшаванда батабърасондаи унвочӯӣ мухтavoи асосии таҳқиқоти диссертатсиониро фаро мегиранд.

Эродҳо ба кори диссертатсионӣ. Дар баробари дастовардҳои муҳимми зикршуда, диссертатсия ва автореферати он аз камбудиву норасоиҳо низ холи нест, ки зикри онҳоро дар шакли тавсия ва таманниёт вочиб медонем:

1. Дар қисмати “Дараҷаи омӯзиши мавзӯ”-и диссертатсия таҳқиқоти дар ин самт анҷомдодаи муҳаққиқон қисман гуруҳбандӣ шудааст ва шарт набуд, ки чузъиёти ин таҳқиқот таҳлилу тасниф шавад.

2. Муаллифи диссертатсия оид ба роҳу восита ва шаклҳои гуногуни ташаққули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон маълумоти зиёд додааст, вале дар ин росто бисёр хуб мешуд, агар довталаб роҷеъ ба ҷойгоҳ ва нақши васоити ахбори умум, ба вижа, оид ба таъсиргузор будани телевизиону интернет, ки дар шароити имрӯза дар шакл гирифтани ахлоқу маърифати насли наврас ва ҷавонон аз ҳама бештар мусоидат мекунанд, андеша ва хулосаҳои худро манзур мекард ва бад-ин васила арзиши илмиву амалии таҳқиқоти худро бештар мекард.

3. Дар зербобҳои 2.2. ва 2.3.-и боби дуюми диссертатсия ҳангоми баёни мундариҷаи таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишии шароитҳои педагогии ташаққули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ҷамъбасти натиҷаҳои таҳқиқоти озмоишӣ оид ба ташаққули фарҳанги ҳуқуқии хонандагон бисёр хуб мешуд, ки номи муассисаҳои таълимӣ ва синфҳои дар озмоишҳо фарогирифташуда мушаххас нишон дода мешуд, ки ин эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқотро боз ҳам рӯшантар месохт.

4. Дар матни диссертатсия ва автореферати он ғалатҳои грамматикӣ, имлоӣ, техникӣ ва дар баъзе ҳолатҳо риоя нашудани муқаррароти Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ ба назар мерасад, ки

ислоҳи онҳо барои боз ҳам беҳтар шудани сифати таҳқиқоти диссертатсионӣ мусоидат хоҳад кард.

Бояд зикр кард, ки норасоиву ғалатҳои зикргардида ба арзиши илмиву амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ ба ягон вачҳ халал ворид намесозанд.

ХУЛОСА

1. Тахассуси илмӣ довталаб Саторова Мавлуда Қаҳоровна ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ мутобиқат мекунад.

2. Диссертатсияи Саторова Мавлуда Қаҳоровна дар мавзӯи “Шароитҳои педагогии ташаккули фарҳанги ҳукукии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар раванди таълиму тарбия”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст, ба талаботи Низомномаи шӯрои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаи илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267) ва Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯи ихтисос, номзади илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ ҷопшуда доир ба мавзӯи диссертатсия ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот мебошад.

Такриз аз тарафи эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Самиев Тоҳирҷон мураттаб шудааст.

Такризи муассисаи пешбар дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни, ки дар он довталаби дараҷаи илмӣ Саторова Мавлуда Қаҳоровна иштирок ва бо маъруза баромад намуд, баррасӣ ва тасдиқ шудааст.

Дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни 14 нафар устодону омӯгорони донишгоҳ иштирок намуданд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: "тарафдор" - 14 нафар, "бетараф" - нест, "муқобил" - нест (қарори ҷаласаи васеи семинари илмӣ-назариявии

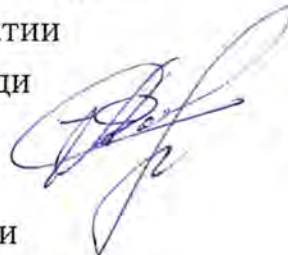
кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи Донишгоҳи давлатии
омӯзгории Тоҷикистон ба номи С. Айни аз 27.10.2022, №10).

Раиси чаласаи васеи семинари
илмӣ-методӣ, мудири кафедраи
умумидонишгоҳии педагогикаи
Донишгоҳи давлатии омӯзгории
Тоҷикистон, номзади илмҳои
педагогӣ, дотсент

Мансурова Ҷ.С.

Эксперти таҳқиқоти диссертационӣ,
дотсенти кафедраи умумидонишгоҳии
педагогикаи Донишгоҳи давлатии
омӯзгории Тоҷикистон, номзади
илмҳои педагогӣ

Самиев Т.А.

Котиби чаласаи васеи семинари
илмӣ-назариявӣ, номзади
илмҳои педагогӣ

Арбобова Ф.

19.08.2022

Маълумот барои тамос: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
х. Ёбони Рӯдакӣ, 121; Тел: +992 (37) 224 13 83, +992(918) 65 71 94; E-mail:
info@mail.ru, www.tgpu.tj

Имзои З. Наимов, Т. Самиев ва Арбобоваро тасдиқ мекунам.

Сардори РК ва КМ
ДДОТ ба номи С. Айни

Мустафозода А.